

התמצית, ויבטל מיעוט דם הנפש ברוב דם התמצית?!
התמצית?!

ומתריצין: רבי יהודה לטעמיה, דאמר לענין איסור אכילת דם, כי דם התמצית גם הוא קרי [נקרא] "דם", וחייב כרת על אכילתו.

דתניא, אכילת דם התמצית אינה בעונש כרת, אלא רק באזהרה, שנתרבה לאו מיוחד לגבי אכילת דם התמצית, דברי חכמים. רבי יהודה אומר, גם אכילת דם התמצית היא בעונש כרת.

וכשם שלענין איסור אכילת דם סובר רבי יהודה שדם התמצית קרוי דם כמו דם הנפש, הרי גם לענין זריקה על המזבח הוא חשוב כדם הנפש.

ודוחה הגמרא את התירוץ: והאמר רבי אלעזר מודה רבי יהודה [הסובר שדם התמצית קרוי דם לענין איסור אכילה כמו דם הנפש], שלענין כפרה, היינו זריקת דם התמצית על המזבח לכפרה, שאינו מכפר. שנאמר "כי הרב, הוא בנפש יכפר" [דברים יב]. מלמד הכתוב כי רק דם שהנפש יוצאה בו, שהוא הדם המקלח תחילה, קרוי דם לענין כפרה. אך דם התמצית שאין הנפש יוצאה בו, אין קרוי דם. ונמצא שאף לרבי יהודה אין דם התמצית ראוי לזריקה?!
?

ומתריצין: אלא קושיית חכמים היא, שמא דם זה לא נתקבל בכלי ונמצא זורק דם פסול?!²¹

אמר לחן רבי יהודה:

אף אני לא אמרתי שיאסף הכהן את הדם מהרצפה, אלא כשנתקבל הדם בכלי תחילה, קודם שנספך על הארץ.

ומקשינן: והוא, רבי יהודה גופיה, מנא ידע שהדם הנאסף אכן נתקבל בכלי?

ומתריצין: כהנים זריזין הם בעבודתם, ולכן ודאי לנו שהם קיבלו את הדם מכולם, אלא ועבדין הייא, עושים הם עבודתם במהירות, ולכן, לפעמים משתפכין הדמים מהכלי על הארץ. ואם כן, ברור הדבר שהדם שעל הרצפה נתקבל בכלי.

אך עדיין קשה: מכל מקום, כיצד זורק דם זה? והלא "דם התמצית", שהוא הדם המתמצה ויוצא מגוף הבהמה לאחר יציאת דם הנפש של הקרבן, מעורב בו, בדם הנפש השפוך על הארץ. ודם התמצית אינו כשר לזריקה אלא רק דם הנפש, המקלח תחילה. וכיון שרוב הדם שעל הרצפה הוא דם התמצית ורק מיעוטו הוא דם הנפש, הרי אם יאוסף מהדם שבריצפה אל כלי, תהיה בכלי תערובת של מיעוט דם הנפש עם רוב דם

ואסור לזורקו, וכפי שמשמע בדברי רש"י בסוגייתנו.

ובעיקר איסור זה של הקרבת זריקת פסולים, הוכיח המקדש דוד [טז א], שאין זה איסור הנובע רק מחמת העדר המצווה, אלא שיש איסור מיוחד על הקרבת פסולין ואפילו באלו שאינם ברי הקרבה כלל כגון בשר לזריקה.

21. כן פירש רש"י כאן, ובפסחים [סה א] ביאר רש"י את הקושיא, כיון שיש לחוש שמא לא נתקבל בכלי, שוב אין מועילה לו זריקה. והקשו עליו התוס' שם, מה בכך, מכל מקום יזרוק, ותועיל זריקתו לאותם קרבנות שנתקבל דמם בכלי ונספך? ולכך פירשו, שקושיית הגמרא היא כיון שלא נתקבל בכלי, הרי הוא פסול,